

«Καρολίνα»

Ἡ κυρία Κατερίνα Ἀνδρεάδη ἔδωκε τὴν Πέμπτη τὸ δρᾶδυ τὴν «πρῶτη» τῆς «Καρολίνας» ὅπως μετεφράσθη — ἀπὸ τὸ ὄνομα τοῦ πρώτου ρόλου τῆς — ἢ κωμωδία «Ἀνέφικτη» (ἢ «Ἄπισιαστη») τοῦ Σόμερσετ Μῶμ, τοῦ περιφημοῦ Ἀγγλοῦ διηγηματογράφου, ὁ ὁποῖος ὡς θεατρικὸς συγγραφεὺς ἐγκατέλειπε ὡς γνωστὸν τὸ θέατρον μετὰ τὴν ἀποτυχίαν τοῦ τελευταίου 24ου θεατρικοῦ τοῦ ἔργου «Σιέπτεϋ».

Ἡ «Καρολίνα» τοῦ Μῶμ εἶνε ἀπὸ τὰ ὀλιγώτερον ἐνδιαφέροντα καὶ περισσώτερον ἐξεζητημένα, μέσα εἰς τὸ πλῆθος τῶν θεατρικῶν ἔργων ποῦ ἔχει γράψει ὁ Μῶμ καὶ ἀπὸ τὰ ὁποῖα πολλὰ — μετὰ τὴν πρώτη μεγάλη του ἐπιτυχία, τὴ «λαϊδὺ Φρέντερικς» ποῦ εἶδαμε κι' ἐδῶ στῆς Κοτοπούλη, καὶ τὸν περίφημο «Κυκλῶνα» — ἐγνώρισαν θριάμβους, παντοῦ.

Ἡ «Καρολίνα» πράγματι δὲν μᾶς λέει καὶ δὲν μᾶς μαθαίνει τίποτα. Δὲ μᾶς λέει οὔτε κἂν ὅσα ἢ «Πηνελόπη» τὴν ὁποίαν μᾶς ἐγνώρισε πάλιν ἡ κυρία Ἀνδρεάδη, (ἐρωτευμένη, προφανῶς μετὰ τὸν κ. Μῶμ, ἴσως γιὰ τὰ ἔργα του πάντα ὑπάρχει μιὰ κομψή, ὡμορφη, κατὰ τὸ μᾶλλον καὶ ἤττον περίπλοκη καὶ...λίαν ἐγγλέζα γυναίκα, ποῦ ντύνεται ὡμορφα καὶ λέγει ἐξυπνα, παρὰ ξένα, θελκτικὰ κοινοτυπίες καὶ εἶνε διαρκῶς ἐπὶ σκηνῆς καθ' ὅλον τὸ ἔργον).

Πάντως καὶ ἡ «Καρολίνα» ποῦ ἀρνείται νὰ παντρευθῆ τὸν ἄνδρα ὁ ὁποῖος τὴν ἀγαπᾷ δέκα χρόνια καὶ τὸν ὁποῖον καὶ αὐτὴ ἀγαπᾷ, διὰ μόνον τὸν λόγον ὅτι ἡ στενὴ τους αὐτὴ σχέσις ὑπάρχει φόβος νὰ χαλάσῃ ἂν γίνῃ στενότερη, ὅπως καὶ ἡ «Πηνελόπη» ποῦ ξανακατακτᾷ τὸν ἄνδρα τῆς ξυπνῶντας τὴ ζῆλειά του, ἀνήκουν στὴν ὁμάδα τῶν «εὐχάριστων» κωμωδιῶν τοῦ Μῶμ. Οἱ Ἀγγλοὶ τίς χαρακτηρίζουν ὅλες — ὅπως ἔγραψα κι' ἄλλοτε — μετὰ τὴ φράσι «ἂντ σὸ τοῦ μπέντ» (καὶ τώρα στὸ κρεβάτι) ὡς ἔργα καλῆς χωνέψεως καὶ ελαφροῦ ὑπνοῦ, μετὰ ἀπαραίτητον «χάππυ ἔντ», ἐξασφαλίζοντα — ὅταν τίς ἐξασφαλίζουν — δύο ὥρες ἄνετες.

Καμμία δρᾶσις (διότι δὲν εἶνε βέβαια δρᾶσις τὸ πῆγαινε ἔλα τῶν 7 προσώπων τοῦ ἔργου). Καμμία πραγματικὴ ἔκφρασις χαρακτήρων. (Διότι ἀσφαλῶς δὲν εἶνε ζωγράφισμα χαρακτήρων ἢ ἐμφάνισις ἀνδρειακκοειδῶν πλάσμάτων, θελκτικὰ ἀσήμαντων καὶ ἀναπαυτικὰ ψεύτικων, ὅπως — αἰφνης — ὁ Ρέξ Κάνιγχαμ ἢ ἡ ἴδια αὐτὴ ἡ Καρολίνα). Καμμία θαυότερη — καὶ μάλιστα οὔτε ἐξωδερμικὴ — συγκίνησι ὁποιοῦδήποτε εἴδους. (Διότι σίγουρα δὲν μπορεῖ μετὰ κανένα τρόπο νὰ μᾶς συγκινήσουν οὔτε τοῦ Ὁουλτχαν ἢ τοῦ Ρέξ τὰ δῆθεν παθήματα, οὔτε τῆς Καρολίνας ὁ φτηνότερος ὑστερικορωμαντικὸς ψευτοαγῶνας ἐναντίον τῶν πρώτων σημαδιῶν τῆς «δευτέρας νεότητος»).

Διάλογος ἀρκετὰ πνευματώδης. Τὸ πνεῦμα του ὅμως εἶνε τὸ πνεῦμα τῶν ὠρισμένων κοινοτυπικῶν παραδοξολογιῶν ποῦ προκαλοῦν τὸ χαμόγελο ἀκριβῶς ὅπως θὰ τὸ προκαλεῖσι μιὰ ὑποψία γαργαλητοῦ.

Ἐρισμένως ἡ «Καρολίνα» εἶνε τὸ πρὸ ἀδύνατο, νομίζω, ἀπὸ τὰ ἔργα τοῦ Μῶμ ἢ τουλάχιστον ἀπὸ ὅσα ἐξ αὐτῶν ἔτυχε ὁ ὑπογράφων νὰ διαβάσῃ. Τὴν ἴδια γνώμη ἄλλως τε ἔχουν καὶ οἱ δύο πλέον ἐνθουσιώδεις κριτικοὶ τοῦ ἔργου τοῦ Μῶμ οἱ τελευταῖοι ἀφιερῶσαντες εἰς τὸ θέατρον του καὶ τὸ ἄλλο του ἔργον διβλία, ὁ Γάλλος Μποττέν καὶ ὁ Ἀγγλὸς Ρίτσαρντ Χῆρον Οὐάρντ.

Ἡ «Καρολίνα» εἶνε μιὰ νέα γυ-

ναίκα, κομψή, χαριτωμένη, ποθητή, πλούσια. Ἐχει κακοπαντρευτὴ καὶ ἀπὸ δέκα χρόνια τώρα ζῆ μόνη τῆς, χωρὶς νὰ ἔχη στὴ δεκαετία αὐτὴ ξαναῖδῃ τὸν ἄνδρα τῆς. Ὅταν ἀνοίγῃ ἡ οὐλαία γνωρίζομε : Δύο φίλες τῆς Καρολίνας τὴ μίς Φούλντον, γεροντοκόρη μὴ ἔχουσα ἀκόμη καταθέσει τὰ ὄπλα (κυρία Ξανθάκη) καὶ τὴ μίσσες Ἰσαβέλλα Τρέντς (Σμαράγδα Στεφανίδου) λίαν ψυχικὰρα παντρεμένη, ἢ ὁποῖα ἐπωφελεῖται τῆς ἀπουσίας τοῦ ἄνδρα τῆς στὶς Ἰνδίες γιὰ νὰ ρίχνεται αὐτὴ στὸ λαιμὸ τοῦ κάθε σχεδὸν ἄνδρα ποῦ θὰ συναντήσῃ στὸ Λονδίνο).

Τὴν καμαριερούλα τῆς Καρολίνας Κούπερ (Μαίρη Λεκοῦ), τσακπινοῦλα, ἐξυπνοῦλα, χαριτωμένη.

Τὸ «φλέρτ — πασσατέμπο» τῆς Καρολίνας (Ρέξ Κάνιγχαμ, κ. Φαρμάκης) ποῦ λέγει διαρκῶς «μαμάκα μου», ἔρχεται νὰ πάρῃ τὴν Καρολίνα περίπατο μετὰ τὸ αὐτοκινητάκι του, εἶνε ἐρωτευμένος καὶ καλοαναθετραμμένος ἀνόητος νέος καλῆς οἰκογενείας.

Γνωρίζομε ἀκόμη τὴν Καρολίνα τὴν ἴδια (κυρία Κατερίνα Ἀνδρεάδη) δύο ἐκδόσεις (μετὰ δύο, δηλαδὴ τουαλέττες τίς ὁποῖες ἐπιβάλλει τὸ ἔργον) καὶ τὸν δικηγόρο Ρόμπερτ Ὁουλτχαμ (κ. Ἀποστολίδης) ποῦ ἀγαπᾷ πιστὰ τὴν Καρολίνα ἀπὸ δέκα ἐτῶν, ὅπως καὶ ἐκεί-

νη αυτόν. Ζούν και οί δύο με μόνη σκέψη πότε θα πεθάνη ο άνδρας της για να παντρευθούν. Φυσικά θα ήτο άριστα δυνατόν — μετά δέκα έτών ούσιαστικών χειρισμών — να είχε πάρει ή Καρολίνα τὸ διαζύγιό της. Εἶνε πάμπλουτη, εἶνε ἐλεύθερη. Δέν φαίνεται να πολυσκοτίζεται για τὸ τί θα πῆ ὁ κόσμος ἀφού δέν τὴν ἔχει ἐμποδίσει τίποτα κατά τὴν δεκαετίαν οὕτην να ἐπιδεικνύη εἰς ὅλον τὸν κόσμον τὴν στενὸτατή της σχέσι με τὸν δικηγόρο καὶ τὰ φλερτάκια της με τὸ Ρέξ. Ἄν εἶχε ὅμως πάρει τὸ διαζύγιό της...δέν θα γίνονταν τρεῖς πράξεις στο ἔργο.

Πρὸ πάντων θα ἦταν ἀδύνατο να πληροφηθοῦμε κατά τὴν ἐναρξιν, ὅτι ἐκεῖνο τὸ πρωί οί «Ταῖμς» εἶχαν δημοσιεύσει τὴν ἀγγελίαν τοῦ θανάτου τοῦ Ἄσλυ (τοῦ ἀνδρα τῆς Καρολίνας). Πέθανε σ' ἓνα ξενοδοχεῖο τῆς Ναιρόμπυ, τῆς τόσον γνωστής τώρα ἀπὸ τὰ πολεμικὰ ἀνακοινωθέντα τοῦ Καίρου, πρωτευούσης τῆς Βρεττανικῆς Κένυα. Ὅλη ἡ πρώτη πράξις ἄλλως τε περνᾷ με κουβεντολόγι γύρω ἀπὸ τὸ νεκρὸ αὐτὸ καὶ με τὴν...ἀρνησι τῆς Καρολίνας να δεχθῆ τὴν πρότασιν γάμου τοῦ ἀπὸ δεκαετίας ἐρωτευμένου μαζύ της δικηγόρου. Ὁ ὁποῖος, πάλι, τὴν πρότασι αὐτὴ τὴν κάνει με καταφανῆ δισταγμό. Τὴν τελευταία στιγμῆ, ἡ σκέψις να νυμφευθῆ τὴ γυναῖκα πού ἀγαπᾷ, τὸν τρομάζει, ἐπειδὴ ὁ γάμος θα τοῦ ἀλλάξη τίς συνήθειες, ὅπως ἄλλως τε τρομάζει — ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως — καὶ τὴν Καρολίνα ἡ ἴδια σκέψις. Στὴ δεύτερη πράξι γνωρίζομε καὶ τὸ τελευταῖο πρόσωπο τοῦ ἔργου. Εἶνε ἓνας χαριτωμένος τύπος μεσόκοπου γιαιτροῦ κοσμικοῦ, πολὺπειρου, ἔξυπνου, ὁ Κόρνις (κ. Σταρένιος). Χάρις εἰς αὐτὸν ἡ Καρολίνα ἀναγκάζεται να θυμηθῆ πὼς δέν εἶνε πιά στὴν πρώτη νεότητα. Τέλος στὴν τρίτη πράξι, ἡ Καρολίνα για να συμμαζέψη πάλι τριγύρω της τὰ φλέρτ (πού ὁ θάνατος τοῦ ἀνδρα της ἐσκόρπιζε) καὶ τὴν ἀγάπη τοῦ δικηγόρου (πού ὁ γάμος της μ' αὐτὸν—δυνατὸς πλέον ἐφ' ὅσον εἶχε χηρέψει—θα μπορούσε να σκοτώσῃ), ἀπλούστατα διαψεύδει τὴν εἴδησι τοῦ θανάτου τοῦ ἀνδρα της...Καὶ τελειώνει τὸ ἔργο.

Καλὸ τὸ ἀνέβασμα. Καλὰ τὰ σκηνικά. Πολὺ καλοὶ οί κ.κ. Ἀποστολίδης καὶ Σταρένιος, ὅπως ἄλλως τε καὶ ὁ κ. Φαρμάκης στὸν ἄχαρο ἀνόητο ρόλο πού εἶχε να κάνῃ. Ἡ κυρία Ἀνδρεάδη ὅ,τι μπορούσε να εἶνε καλύτερο : Ἡρωῖς τοῦ Μῶμ στὴν «Καρολίνα». Κομφή, χαριτωμένη, με καλὴ ράφτρα, παρσαδεμμένη καὶ...τίποτα ἄλλο. Στὸ ρολάκι της νόστιμη ἡ δίς Λεκοῦ καὶ λίγο περισσότερο ἀπὸ ὅ,τι ἔπρεπε «σοροποσιδής» ἡ κυρία Στεφανίδου καὶ φωνακλοῦ ἡ κ. Ξανθάκη, ἀρίστη ἄλλως τε γλωσσού, ὠριμη ὅπως οὖν μίς, ἀνακατευομένη διαρκῶς παντοῦ, φόβος καὶ τρόμος.

Π. ΜΟΣΧΟΒΙΤΗΣ